

MINISTERSTVO

ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Príprava Akčného plánu ochrany vôd CHVO Žitný ostrov

Ciele a opatrenia

Vízia

**Kvalita podzemnej vody Žitného ostrova ako
najdôležitejšieho zdroja pitnej vody na Slovensku bude
účinne chránená**

Problém 1: Nadmerné využívanie a rozvoj územia ohrozujúce kvalitu a kvantitu vody na Žitnom ostrove	Cieľ 1: Udržateľné využívanie územia a jeho rozvoj Cieľ 2: Bezpečná pitná voda pre obyvateľov Žitného ostrova Cieľ 3: Znižovanie ohrozenia kvality podzemných vôd z lokálnych zdrojov znečistenia	Opatrenie 1 Opatrenie 2 xxx Opatrenie 3 spolu s opatrením 2 Xxx Xyz
Problém 2: Nepodporujúce právne predpisy a slabá vymožitelnosť práva		
Problém 3: Nedostatočný informačný systém a prepojenie monitorovacích systémov	Cieľ 4: Spoľahlivý monitorovací a informačný systém	Opatrenie 4 Opatrenie 5 Opatrenie 6 spolu s opatrením 1 a 4
Problém 4: Nedostatočné environmentálne povedomie a vzdelávanie verejnosti	Cieľ 5: Zvyšovanie environmentálnej zodpovednosti a medzirezortné partnerstvá	Xxx Xxx Xxx Xxx

Špecifický cieľ 1: Udržateľné využívanie územia CHVO ŽO a jeho rozvoj

Zhodnotenie stavu:

- súčasné využívanie územia naráža na zákonné limity - nezákonné a/alebo nežiadúce aktivity v území z hľadiska ich vplyvu na predmet ochrany územia
- rýchla a masívna výstavba v obciach - nerešpektovanie prírodných limitov územia
- vodárenská infraštruktúra - nezohľadňovanie potrieb a požiadaviek obyvateľov a únosnosti územia

Výzvy/predmet regulácie (kam smerovať opatrenia):

- územné plánovanie
- korektné a jednoznačné vykonávanie ustanovení o vypúšťaní odpadových a osobitných vôd (o.i. žumpy)
- korektné a jednoznačné vykonávanie ustanovení o odberoch podzemných vôd (o.i. studne)
- posilnenie kontrolnej a inšpekčnej činnosti v území
- zlepšenie pripravenosti investičných projektov do VVaVK, sanácií envirozáťaží, osвета

Špecifický cieľ 1: Udržateľné využívanie územia CHVO ŽO a jeho rozvoj

• Výber (možnosti) opatrení:

- prioritovať povoľovanie výstavby v území spolu s budovaním VK a/alebo zabezpečením primeraného čistenia odpadových vôd
- sprísniť kontrolu evidencie odvozu odpadových vôd zo žúmp a dôsledné vymáhanie nesplnenia povinností
- strategicky uplatňovať evidenciu žúmp - z hľadiska ich umiestnenia
- povoľovať žumpy len za splnenia zákonných podmienok
- legislatívne zakotviť povoľovanie stavieb a činností s podmienkou zabezpečenia zadržiavania vody v území
- skvalitniť prípravu, resp. pomoc pri príprave projektov financovania VVaVK zo strany štátu
- Xx
- xyz

Špecifický cieľ 2: Bezpečná pitná voda pre obyvateľov Žitného ostrova

Zhodnotenie stavu:

- Sprísnené podmienky pre chránené vodohospodárske oblasti a ochranné pásma vodárenských zdrojov
- Riziko znečisťovania z územia mimo CHVO (Bratislava)
- Zvyšujúce sa náklady vodárenským spoločnostiam na výrobu bezpečnej pitnej vody

Výzvy (a kam smerovať opatrenia):

- Posudzovať riziko a manažment rizika v súvislosti s plochami povodia pre miesta odberu vody určenej na ľudskú spotrebu
- Posudzovať riziko a manažment rizika pre každý systém zásobovania (odber, úprava, akumulácia, distribúcia vody určenej na ľudskú spotrebu k miestu dodávky)
- Prispôbiť monitorovanie hlavným rizikám
- Zlepšiť prístup k vode určenej na ľudskú spotrebu
- Evidencie a kontrola žúmp a individuálnych studní
- Kontrolná a inšpekčná činnosť

Špecifický cieľ 2: Bezpečná pitná voda pre obyvateľov Žitného ostrova

- Výber (možnosti) opatrení:

- Zabezpečiť nadradenosť verejného záujmu ochrany vôd pri územnom plánovaní, vyhlasovaní nových a prehodnocovaní aktuálnych OP vodárenských zdrojov nad ostatnými záujmami
- Upresniť hranice CHVO a OP a ich zápis do katastra
- Pripraviť usmernenie pre príslušné orgány štátnej správy o náležitostiach rozhodnutia o OP
- Zvýšiť alokácie verejných financií na dobudovanie verejného vodovodu
- Xxx
- Xyz

Špecifický cieľ 3: Znižovanie ohrozenia kvality podzemnej vody z lokálnych zdrojov znečistenia

Zhodnotenie stavu:

- Všetky útvary podzemnej vody sú vyhodnotené v riziku nedosiahnutia environmentálnych cieľov do roku 2027
- Riziko znečistenia vody z dôvodu vysokej zraniteľnosti územia a výskytu zdrojov znečistenia (nedostatočne vybudovanej kanalizačnej siete, poľnohospodárskej a priemyselnej činnosti, intenzívnej výstavby a environmentálnych záťaží)
- Množiac sa prípady nelegálnej činnosti a presadzovanie nevhodných developerských projektov predstavujúcich vysoké riziko znečistenia podzemnej vody (golfové ihriská, obytné súbory bez infraštruktúry, veľkokapacitné farmy)
- Prienik znečistenia z územia mimo Žitného ostrova (napr. Vrakuňa)

Výzvy (a kam smerovať opatrenia)

- Opatrenia smerovať najmä na predchádzanie znečistenia podzemnej vody a zamedzenie jeho šírenia
- Zlepšenie systému evidencie zdrojov znečistenia, ich vyhľadávanie a monitorovanie
- Účinne riešenie existujúcich zdrojov znečistenia za účelom zabezpečenia kvality podzemnej vody
- Zrýchlenie činnosti štátnej vodnej správy a dôsledne vykonávanie kontrolnej a inšpekčnej činnosti
- Zvýšiť financovanie a urýchliť proces odstraňovania starých zdrojov znečistenia a environmentálnych škôd

Špecifický cieľ 3: Znižovanie ohrozenia kvality podzemnej vody z lokálnych zdrojov znečistenia

- Výber (možnosti) opatrení:

- Zvýšenie financovania a zefektívnenie verejného obstarávania pre sanáciu záťaží
- Zvýšenie podielu používania nízkorizikových prípravkov na ochranu rastlín (POR) a podpora precízneho poľnohospodárstva
- Zlepšenie systému vyhľadávania a odstraňovania nelegálnych skládok
- Kontrola subjektov nakladajúcich s nebezpečnými látkami
- Dôsledná rekultivácia území s odkrytou podzemnou vodou z vyťažených nevyhradených surovín (štrk)
- Zavedenie systému kontroly správnosti prevádzky a účinnosti domových ČOV
- Vypracovanie metodiky pre posudzovanie významnej environmentálnej škody na vode a zjednodušenie a zrýchlenie procesu identifikácie a odstraňovania environmentálnej škody
- Zahrnutie posudzovania podľa článku 4.7. RSV do systému posudzovania vplyvov na životné prostredie
- XXX
- XYZ

Špecifický cieľ 4: Spoľahlivý monitorovací a informačný systém

Zhodnotenie stavu:

- Monitorovanie kvality podzemnej vody sa vykonáva v štátnej hydrologickej sieti a je podporované čiastkovými (účelovými) monitorovacími systémami
- Monitorovanie je zákonnou povinnosťou aj vodárenských spoločností a priemyselných prevádzok
- Výstupy z monitorovania nie sú prepojené na dostatočné poznanie rizík a ohrození kvality podzemných vôd

Výzvy (a kam smerovať opatrenia):

- Dobudovať a stabilne financovať prevádzku monitorovacej siete
- Plne využívať údaje z monitorovania na hodnotenie stavu vodných útvarov a nastavenie opatrení
- Zlepšiť databázový systém a informačné systémy, ktorú budú slúžiť pre rozhodovacie orgány

Špecifický cieľ 4: Spoľahlivý monitorovací a informačný systém

- Výber (možnosti) opatrení:
 - Prehodnotiť zoznam sledovaných parametrov v podzemnej vode
 - Rozšíriť monitorovanie vôd tak, aby umožnilo sledovanie, analyzovanie a vyhodnocovanie ukazovateľov kvality
 - Poskytovať školenia o význame a spôsobe monitorovania, spôsobu využitia výsledkov monitorovania (štátna vodná správa aj samospráva)
 - Vykonať analýzu existujúcich oznamovacích povinností užívateľov vôd a činností súvisiacich s vodou
 - Xxx
 - Xyz

Špecifický cieľ 5: Zvyšovanie environmentálnej zodpovednosti a medzirezortné partnerstvá

Zhodnotenie stavu:

- Nízka environmentálna zodpovednosť v spoločnosti, v štátnej správe aj v samospráve
- Nedostatočné environmentálne povedomie a vzdelávanie verejnosti k environmentálnej zodpovednosti
- Absentuje prepojenie vedeckých a výskumných organizácií, VŠ a odborníkov z praxe pri implementácii najnovších poznatkov do správy štátu a samosprávy, nedostatok odborných kapacít, resp. ich odlev na všetkých úrovniach rozhodovania
- Nedostatočná osвета orgánov samosprávy aj verejnosti žijúcej v CHVO (obyvateľov, starostov obcí) o ich spoločnej zodpovednosti za ochranu vody

Výzvy (a kam smerovať opatrenia):

- Odborné kapacity a dostatok pracovníkov vykonávať rozhodovaciú činnosť v území na požadovanej úrovni
- Zvýšenie environmentálnej zodpovednosti laickej verejnosti a zlepšenie prístupu k informáciám
- Podporovať vznik partnerstiev a spoločných projektov na ochranu vôd a environmentálnej zodpovednosti ku krajine
- Zvyšovanie vzdelávania a environmentálneho povedomia odbornej verejnosti v orgánoch štátu a samosprávy pri výkone moci /povinné vzdelávanie o EÚ legislatíve v oblasti enviro. zodpovednosti, súdnictvo, polícia, štátna správa, samospráva/

Špecifický cieľ 5: Zvyšovanie environmentálnej zodpovednosti a medirezortné partnerstvá

• Výber (možnosti) opatrení:

- Zabezpečiť optimálne personálne obsadenie a zlepšiť technické vybavenie štátnej vodnej správy a štátnej správy VV a VK okresných úradov
- Zvážiť prenesenie kompetencie v oblasti ŽP a starostlivosti o krajinu na župy (samospráva regiónu), dotačná schéma na podporu obcí, územné plány – informovanie verejnosti, environmentálne centrá)
- Vytvoriť systém povinného vzdelávania o EÚ legislatíve a environmentálnej zodpovednosti pod vedením odborníkov pre zamestnancov štátnej správy a samosprávy
- Zabezpečiť informovanie laickej verejnosti prostredníctvom verejných komunikačných systémov o dôležitosti zavádzania environmentálnych zákonov do praxe. Podporovať vznik partnerstiev (napr. združenia obcí a mimovládne organizácie) pre spoločné projekty
- XXX
- XYZ
- XX

